

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ε

30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1927

ΑΡΙΘ 39

ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΚΑΙ ΗΜΕΙΣ

Β'.

Εἰς προηγουμένον ἡμῶν ἄρθρον ἀπεδείξαμεν ὅτι, παρ' ἑλα ἕσα ἐλέγχθησαν περὶ «κρίσεως» ἐν γένει ἀνὰ τὸν κόσμον μεταπολεμικῆς, «κρίσεως» ὑφ' οἷαν σημασίαν ἐχρησιμοποίηθη ἡ λέξις οὐδαμοῦ ὑπάρχει πλὴν τῆς Ρωσσίας. Κατ' ἀκολουθίαν, οὐδὲ περὶ «ἐλληνικῆς κρίσεως» εἶνε δυνατόν νὰ γίνεταί κατ' ἀκριβολογίαν λόγος. Ἄν ἐξαιρέσωμεν τὰ ὀλίγα ὀψιγενῆ ἐν Ἑλλάδι μυκητάρια, τὰ ὁποῖα, ἐμποτιζόμενα ὑπὸ τῆς ἀφθόνου ἀπὸ Ρωσίας χρυσῆς νοτίδος, λαλοῦσι καὶ γράφουσι κορδακίζόμενα περὶ ἱστορικοῦ ὕλισμοῦ καὶ θρησκευτῶν καὶ περὶ διαφόρων ἄλλων ὡς πανδαήμονες ἀφελῶς κακοποιούντες πρὸς τὸν ἀμαθῶν τὴν ἐπιστήμην, ἢ καταπληκτικῆ πλειονότητος τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἢ ἔχουσα ἰσόρροπον τὴν ὑπόστασιν καὶ ἀγευστος τῶν ἀπὸ τῆς Γ'. Διεθνoῦς χρυσῶν γλυκασμῶν, ἔχεται στερρῶς τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀρχῶν, αἵτινες ἀπ' αἰῶνων ρυθμίζουσι τὴν πολυμερῆ ζωὴν τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν οὐ μόνον τοῦ χριστιανικοῦ πᾶλιτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ μὴ χριστιανικοῦ.

Τὸ φαινόμενον, — τὸ παγκόσμιον, καὶ οὐχὶ εἰδικῶς ἐλληνικὸν φαινόμενον —, τὸ ὁποῖον ἐχαρκτηρίσθη ὡς «κρίσις» μετὰ τὸν πόλεμον, καὶ μάλιστα «κρίσις ἐλληνική», εἶνε ἢ ἀνατροπὴ ὄχι ἀξιών, ἀλλὰ ὄρων τινῶν τῆς προπολεμικῆς ζωῆς, ἣτις ἐνεφάνισε τὸν μεταπολεμικὸν κόσμον ἀντικρὺ σχεδὸν διάφορον τοῦ προπολεμικοῦ. Τῆς ἀνατροπῆς ταύτης γενεσιουργὸς αἰτία ὑπῆρξεν ὁ παγκόσμιος πόλεμος. Ἡ δ' ἀνατροπὴ αὕτη δύναται μονολεκτικῶς νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς «**χουδαϊοκρατία**».

Ὁ τελευταῖος δῆλα δὴ παγκόσμιος πόλεμος δύναται νὰ παραβληθῆ πρὸς ἓνα τρομερὸν διαιότατον τυφῶνα, ὅστις ἀνεμόγλευσεν ἐκ δάθρων ἐν συνταρακτικωτάτῃ τρικυμίᾳ τὸν ὀπωσθήποτε γαλήνιον τέως ὠκεανὸν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Ὁ τυφῶν οὗτος ὁ πρωτόφανής εἰς τὰ χρονικά τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος ἐσδόθησεν ἀνὰ τὴν ὑφήλιον ἐπὶ τέσσαρα ὀλόκληρα ἔτη ἀκατάσχετος καὶ ἀδιάκοπος, ἐπόμενον δ' ἦτο νὰ ἀνωθήσῃ ἐκ τοῦ πυθμένου εἰς τὴν ἐπιφάνειαν πᾶσαν ἰλὺν καὶ σαπρίαν τῆς ὑποστάθμης, τὰ «κατακαθίσματα», τὰ ὁποῖα ἐν εἰρήνῃ καὶ γαλήνῃ, ἦτοι καλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, περιωρίζοντο εἰς τοῦ θυθοῦ τὸ σκό-

τος ὡς εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν εἰς αὐτὰ ἀφάνειαν. Ἄνηλθε λοιπὸν ὁ βόρβορος ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐθόλωσε τὴν τέως διαύγειαν, συνεπενεγκῶν τὴν συμπάρεδρον αὐτῷ ἀγροικίαν, θαναυσότητα καὶ χυδαιότητα, εἰς τρόπον ὥστε ἐν δλέμμα ἐπὶ τῆς κοινωνίας τῆς τε διαρκούντος τοῦ πολέμου καὶ τῆς μεταπολεμικῆς νὰ προσκομίζῃ τὴν ἐντύπωσιν τῆς εἰς πάσας τὰς βιωτικὰς ἐκδηλώσεις χυδαιοκρατίας. Ἀπέκτησαν δύναμιν οἱ χυδαῖοι, τοῦ παντοδυνάμου χρυσοῦ περιελθόντος, εἴτε διὰ τοῦ λεγομένου «αὐτομάτου πολιτισμοῦ», εἴτε διὰ τῆς συναναπτυχθείσης σπουδῆς πρὸς ἐκείσμων τοῦ ταχέως αὐτοπλουτισμοῦ, εἰς τῶν ἀγροικῶν τὰς χεῖρας. **Ἐπενεράτησεν ἡ ὕλη** — ὁ ἄνθρωπος ἀπισθοδρόμησε πρὸς τὴν ἀγροικίαν καὶ χυδαιότητα.

Ἡ χυδαιοκρατία αὕτη ἐξεδηλώθη εἰς πᾶσαν τῆς ζωῆς ἐκφανσιν, κατεβλήθη δὲ προσπάθεια νὰ εὐρεθῆ καὶ δικαίωσις αὐτῆς εἴτε ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης εἴτε καὶ ἀπὸ τῆς τέχνης. Ὁ μέθυσορ ρακένδυτος καὶ ἀνέστιος προλετᾶριος εὐρέθη αἴφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως — χάρις εἰς τὸ μαρξιστικὸν κήρυγμα καὶ πείραμα — ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς ἐπιφανείας, μετ' ἀξιώσεων μάλιστα νὰ καταστῆ αὐτὸς κυβερνήτης καὶ ἀρχῶν τὰ παντοπωλεῖα, τὰ κρεπωπωλεῖα καὶ τὰ ἐμπορικὰ καθ' ὅλου καταστήματα ἡμιλλήθησαν νὰ περιποιηθῶσι τὰς ἀγροίκους ὀρέξεις πελατείας τέως ἀγνώστου ἢ εὐγενῆς μουσικῆς, ἀκατάληπτος ἀποσᾶσα δι' ὅτα νοοῦντα μόνον τοὺς κρότους καὶ τοὺς θορυβῶν μαγειρικῶν καὶ χυδαιοχρήστων δοχείων, ὑπεχώρησεν εἰς τὴν τυμπανοκρουσίαν καὶ τοὺς κροταλισμούς τῆς μουσικῆς τῶν ἀγρίων τὸν εὐχαριν χορὸν τῆς λεπτῆς τέχνης τῶν λεπτῶν συναισθημάτων ἀντικατέστησαν τὰ ἀναιδῆ σαρκικὰ συμπλέγματα καὶ τὰ γελοῖα πηδημάτα κωμικωτάτων ὀρχήσεων ἢ γυνή, πρώτην σήμερον φορὰν ἀπὸ καταβολῆς τοῦ πρώτου ἀνθρωπίνου ζεύγους, καρεῖσα ἀνδροπρεπῶς, ἐζήλωσε τοιαύτην κατὰ πάσας αὐτῆς τὰς ἐμφανίσεις ἀνδροποίησιν, ὥστε ν' ἀπομείνῃ μύθου ἀνάμνησις τὸ ποτὲ λεγόμενον περὶ συμφυοῦς δῆθεν τῆς γυναικεῖα φύσει σεμνότητος: συλλήβδην δ' ὅτι, θάναυσον, χυδαῖον καὶ ἀνάγωγον ὑπεισδύσαν εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ θολῶσαν τὸ κοινωνικὸν σύνολον, ἐνεφάνισεν τὸ μεταπολεμικὸν κοινωνικὸν καθεστῶς ὑπὸ τοιαύτην μορφήν, ὥστε οὐχὶ καὶ ὅλος ἀδικαιολογῆτως νὰ ἐμποιῆ τὴν ἐντύπωσιν τῆς «κρίσεως».

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΝΟΡΓΑΝΩΝ ΟΝΤΩΝ

ΥΠΟ HANS DRIESCH

[Συντομωτάτη περίληψις ὑπὸ Σ. Μ. Καλλιόφα]

Ἡ θεωρία τοῦ ὕλισμοῦ εἶναι τόσον εὐρέως διαδεδομένη σήμερον ἐν τῷ μέσῳ τῶν καλουμένων ἐπιστημόνων καὶ μεγάλου μέρους τῆς κοινωνίας, τὸ ὅποιον ἰσχυρότατα θέλει νὰ καταλέγεται εἰς τὴν τάξιν τῶν διανοουμένων καὶ διὰ τοῦτο κατέχεται ὑπὸ τῆς ἐπιπολαιότητος, χάριν ἐπιδείξεως πνεύματος νεωτερίζοντος, ὁριῆς πρὸς ἀποδοχὴν παντὸς εἶδους νεωτερισμοῦ, ὥστε ἡμεῖς τοῦλάχιστον ἐκ πολλῶν τεκμηρίων εἰκάζομεν, ὅτι ὑπάρχουσιν ἱκανοὶ οἵτινες ἀνομολογοῦσι μὲν κατ' ἰδίαν ὅτι ὁ ὕλισμὸς εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀντιρρήσεως θεωρία, ὅτι εἶναι θεωρία σύγχρονος, ἀπολύτως ἐπιστημονικῆ, ἀναγκάζονται δ' ὅμως χάριν πορισμοῦ τῶν ἀναγκαίων εἰς τὸ ζῆν νὰ ἐμφανίζονται κήρυκες τῶν ἰδεῶν, αἱ ὁποῖαι δεινῶς καταπολεμοῦνται ὑπὸ τοῦ ὕλισμοῦ. Ὅτι τοιοῦτοι κήρυκες οὐδὲν ἐπιτυχῆς πράττουν, ὅτι δὲ μᾶλλον βλάπτουν τὰς ἰδέας, ὑπὲρ ὧν δῆθεν ἀγωνίζονται, οὐδεμία εἰς τὸ ὀρθῶς κρίνοντα τὰ πράγματα δύναται νὰ ὑπάρχη ἀμφιβολία. Διότι μόνον πράξεις καὶ λόγοι ἐκ τῆς φύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐκπηγάζοντες δύνανται τῷ ὄντι νὰ ἀσκήσουν ἐπιρροὴν ἀξίαν λόγου ἐπὶ τῶν λοιπῶν.

Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους παρατηρεῖται βεβαίως καὶ παρ' ἡμῖν ἀσθενὴς τις κίνησις πρὸς κατάδειξιν τοῦ ἀναντιρρήτου γεγονότος, ὅτι ἡ ἐποχὴ εἰς τὴν ὁποίαν ζῶμεν εἶναι ἐπιστημονικῶς ἀνθυλιστικῆ, ἰδεοκρατικῆ, καὶ ὅτι, ἂν πρὸ τριακονταετίας καὶ πλέον ὁ μὴ ὕλιστῆς ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆται καθυστερημένος καὶ ἀσυγχρόνιστος, ὅπως τοῦναντίον σήμερον ἡ ὑποστήριξις θεωρίας τινὸς οἷας δῆποτε ὕλιζούσης εἶναι τὸ λαμπρότατον τεκμήριον ἐλλείψεως παντὸς ἔχρους ἐπιστημονικότητος ἢ συγχρόνως τεκμήριον καὶ βίου ἄκρως διεφθαρμένου, λαμπρυνομένου διὰ δῆθεν ἐπιστημονικῆς θεωρίας συγχρονισμένης. Βιβλία ἀκολουθοῦντα τὴν θεωρίαν τοῦ ὕλισμοῦ ἐκδίδονται παρ' ἡμῖν κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ἀρκετὰ πολλά, ἐνῶ ἐξ ἀντιθέτου βιβλία ἰδεοκρατικὰ συγχρονισμένα ἐλάχιστα, καίτοι, ὡς προείπομεν, ἡ τελευταία τριακονταετία παρήγαγε πανταχοῦ τῆς λοιπῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος μέγα πλήθος θαυμασίων ἰδεολογικῶν συγγραμμάτων. Ὁ παρακολουθῶν δὲ τὴν πνευματικὴν κίνησιν ἐν γένει εὐθὺς ἀμέσως, ἂν ἀπλῶς φυλλομετρήσῃ τὰ παρ' ἡμῖν ἐκδιδόμενα βιβλία τοῦ ὕλισμοῦ, θέλει κατίδει ὅτι ἅπαντα ταῦτα (λ. χ. τὸ περὶ τῶν πα-

λαιῶν θρησκειῶν καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἄρτι ἐκδοθὲν ἀνοητότατον καὶ ἀσυναρτητότατον σύμφυρμα ἀποσπασμάτων ἐκ πολλῶν καὶ ποικίλων πεπαλαιωμένων συγγραμμάτων, τὸ συρραφὲν ὑπὸ τινος τῶν αὐτοκαλουμένων τάχα νεωτεριστῶν) ἢ στηρίζονται ἐντελῶς ἐπὶ συγγραμμάτων συγγραφεύτων ἀπὸ τοῦ 1850 περίπου μέχρι τοῦ 1900, ἢ εἶναι μεταφράσεις ἔργων τῆς ἐποχῆς ταύτης. Ὁλόκληρος ἡ περίοδος ἀπὸ τοῦ 1900—1927 ἀγνοεῖται ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ τῶν «νεωτεριστῶν»· ἀλλ' ὅμως ἡ περίοδος αὕτη ἀγνοεῖται καὶ ὑπὸ τῶν πλείστων πολεμίων τοῦ ὕλισμοῦ, οἱ ὁποῖοι ματαίως ἀγωνίζονται νὰ καταβάλλουν ἐπιστημονικῶς δι' ὅπλων τῷ ὄντι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπρηχαιωμένων ἀντίπαλον ἀναμφιβόλως διαθέτοντα ὅπλα οὐχὶ μὲν σύγχρονα πάντως ὅμως νεώτερα τῶν ὅπλων ἐκείνων.

Ἴνα δώσωμεν νύξεις τινὰς περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἰσχυρισμῶν ἡμῶν τούτων καὶ ἵνα ἐνισχύσωμεν, κατὰ τὸ δυνατόν εἰς ἡμᾶς, τοὺς ἀγωνιζομένους τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς φθοροποιῦ δυνάμεως τῶν δῆθεν νεωτερικῶν καὶ προοδευτικῶν δοξασιῶν τοῦ ὕλισμοῦ, καὶ νὰ ὑποδείξωμεν τὴν ὀρθὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν ὀφείλου νὰ ἀκολουθοῦν ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ, παραθέτομεν κατωτέρω συντομωτάτην περίληψιν ἑνὸς τῶν κυρίων συγγραμμάτων τοῦ H. Driesch (Χάνς Δρις), ὁ ὁποῖος εἶναι εἷς τῶν συγχρόνων ζώντων μεγίστων τῆς βιολογίας καὶ τῆς φιλοσοφίας ἀντιπροσώπων. Τὸ βιβλίον τοῦτο καλεῖται «Φιλοσοφία τῶν ἐνοργάνων ὄντων», ἐξεδόθη δὲ εἰς δευτέραν ἔκδοσιν τῷ 1921 καὶ σύγκειται ἐξ 608 σελ. σχ. 8ου μεγάλου.

Τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος μέχρι τῆς σελ. 390 περιέχει τὰ κυριώτατα διδάγματα τῆς ἀναλυτικῆς βιολογίας. Τὸ δὲ δευτερον ἀπὸ σελ. 391 μέχρι τέλους περιέχει τὴν κυρίως φιλοσοφίαν τῶν ἐνοργάνων ὄντων, ὁποῖα προκύπτει αὕτη ἐκ τῆς βιολογίας, τῆς ὁποίας σήμερον ἡ κυριωτάτη μέθοδος εἶναι τὸ πείραμα.

Εἶναι ἀδύνατον εἰς ἡμᾶς ἐναυθῆ, ὡς προείπομεν, νὰ ἐκταθῶμεν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἐννοήσῃ πλήρως ὁ ἀναγνώστης τὸ ζήτημα, εἰς ὃ ἀναφέρεται τὸ σύγγραμμα τοῦτο. Μόνον μετάφρασις αὐτοῦ πλήρης θὰ κατώρθου τοῦτο καὶ θὰ ἐπειθεν ἀπολύτως καὶ ἐντελῶς, ὅτι ὁ Driesch τῷ ὄντι ἀποδεικνύει τὴν θεωρίαν τοῦ ὕλισμοῦ καὶ τὴν μηχανικὴν θεωρίαν ἐν γένει ὅπως ἀβάσιμον, καὶ τὴν ὑπαρξίν ὄντων ἐπέκεινα τῆς ὕλης ἀναντίρρητον. Ἡμεῖς θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν κυριωτάτων πορισμάτων καὶ δι' ἡμᾶς ἐξοχὴν τοῦ Β' μέρους. Περὶ δὲ τῆς μεταφράσεως αὐτοῦ καθὼς καὶ ἄλλων τοιούτων ἔργων

στηριζομένων ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν συγχρόνων πορισμάτων τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἅς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ συστήσωμεν εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν νὰ μεριμνήσῃ· διότι οὕτω θέλει δώσει εἰς χεῖρας τῶν ἐπιστημόνων λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ παντὸς ἐν γένει θεολογοῦντος τὰ ἄριστα τῶν συγχρόνων ἐπιστημονικῶν ὄπλων κατὰ τῶν ἀσυγχρονίστων ἐπιστήμων σημερινῶν μορφῶν τοῦ ὕλισμοῦ.

Ἀρχίζομεν τώρα τὴν περιληπτικὴν ἔκθεσιν τῶν ἰδεῶν, αἱ ὁποῖαι ἀναπτύσσονται εἰς τὸ προειρημένον ἔργον τοῦ Driesch, ἐκθέτοντες κατὰ πρῶτον τὴν κυριωτάτην πασῶν, τὴν περὶ τῆς ζωτικῆς ἀρχῆς.

A.

Περὶ τῆς ζωτικῆς ἀρχῆς.

Ἡ θεωρία περὶ τῆς ζωτικῆς ἀρχῆς ἰσχυρίζεται, ὅτι εἰς πᾶν ἐνόργανον ὄν, πλὴν τῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι εἶναι γνωσταὶ ἐκ τῆς ἀνοργάνου φύσεως, δρᾷ καὶ τις ἰδιαίτερος ζωτικὸς μὴ ὕλικὸς παράγων.

Κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην τὰ φαινόμενα τῆς ζωῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξηγηθῶσιν ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ τῶν νόμων τῆς φυσικῆς καὶ τῆς χημείας, οἱ ὁποῖοι ἄρχουσιν ἀπολύτως μόνον ἐν τῇ ἀνοργάνῳ ὕλῃ· πρὸς ἐξηγησίαν τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ ἀναζητήσωμεν ὄλως ἰδιαιτέρους νόμους, διαφόρους τῶν ἐν τῇ ἀνοργάνῳ φύσει κρατούντων. Ἄμεσον δὲ ἐπακολούθημα τῆς θεωρίας ταύτης εἶναι ἡ πλήρης κατάρρευσις τοῦ ὕλισμοῦ.

Ἡ θεωρία αὕτη εἶναι παλαιά, ἀπὸ δὲ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος 19ου αἰῶνος, ὡς μὴ στηριζομένη εἰσέτι ἐπὶ γεγονότων ἐπιστημονικῶς ἀπηκριβωμένων, ἐθεωρεῖτο πεπλανημένη καὶ ἀπερρίπτετο ἄνευ πολλῶν συζητήσεων· ἀλλ' ὅμως καὶ παρὰ πολλοῖς τῶν ἀπορριπτόντων αὐτὴν ἐμφανίζεται αὕτη *λανθανόντως* πρὸς ἐξηγησίαν σημαντικῶν φαινομένων· τοιοῦτόν τι λ. χ. συμβαίνει περὶ τῷ Lotze.

Ἄλλ' ἡ θεωρία τῆς ζωτικῆς ἀρχῆς εὗρεν ἀκλόνητον στήριγμα, ὅπερ δὲν εἶχε παλαιότερον, ἐν τῇ *βιολογίᾳ*, ἀφ' οἴτου αὕτη ἀπὸ 40ετίας ἤρχισεν νὰ γίνεταί πεπειστικῆ ἐπιστήμη. Δεινοὶ ἀντίπαλοι αὐτῆς κατ' ἀρχὰς ἐγένοντο βραδύτερον ἐνθουσιώδεις ὁπαδοί, ὅταν εἰσέδυσαν βαθέως εἰς τὰ βιολογικὰ ζητήματα, καὶ οὕτως ἀπηλλάγησαν ἀπὸ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ὕλισμοῦ ἢ καὶ ἰδεοκρατικῶν μηχανικῶν θεωριῶν, ὁποῖα λ. χ. εἶναι ἡ τῶν ὁσημέραι φθινόντων νεοκαντιανῶν, τοὺς ὁποίους, καθὼς ἐκ τινων τεκμηριῶν συμπεραίνομεν, ἀκολουθοῦν τινες μὴ ὕλιζοντες τῶν παρ' ἡμῖν κοινωνιολογούντων. Τοιοῦτον παράδειγμα μεταστάσεως εἰς τὴν θεωρίαν τῆς ζωτικῆς ἀρχῆς κρίνομεν καλὸν νὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τὸ τοῦ

νεαροῦ (ἡλικίας 45 ἐτῶν) φιλοσόφου E. Becher, ὅστις ὁμολογεῖ τῷ 1923 τὰ ἑξῆς: «Εἰς βιβλίον μου ἐκδοθὲν τῷ 1907 ὑπεστήριξα τὸν (μηχανικὸν) παραλληλισμὸν κατὰ τοῦ Driesch, ἀπορρίπτοντος αὐτόν.... Κατὰ δὲ τὸ ἐπόμενον ἔτος κατέδειξα, ὅτι ἡ ἐπίδρασις τῆς ψυχῆς ἐπὶ τοῦ σώματος συμβιβάζεται μὲ τὸν νόμον περὶ διατηρήσεως τῆς ἐνεργείας. Ἡ γνώμη μου δὲ αὕτη ἐξωβέβησεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον σπουδαίαν ἀντίρροσιν κατὰ τῆς θεωρίας περὶ τῆς ἀμοιβαίας ἐπιδράσεως, ἐνῶ ἀντιθέτως αἱ ἀμφιβολίαι μου περὶ τοῦ κύρους τοῦ ψυχοφυσικοῦ παραλληλισμοῦ ἐγένοντο βαθμηδὸν περισσότερον ἰσχυραί. Συγχρόνως κατέβλεπον ὁσημέραι ἐναργέστερον ἀδυναμίας τινὰς τῆς δαρβινείου θεωρίας περὶ ἐπιλογῆς τῶν εἰδῶν καὶ τὴν ἀτέλειαν τῆς αἰτιολογίας τῆς μηχανικῆς βιολογικῆς θεωρίας· οὕτω δὲ μαζί μὲ τὴν ἐκτίμησίν μου πρὸς τὴν θεωρίαν τῆς ἀμοιβαίας ἐπιδράσεως τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἠξάνετο βαθμηδὸν καὶ ἡ ἐκτίμησίς μου πρὸς τὴν συγγενῆ μὲ τὴν θεωρίαν ἐκείνην θεωρίαν τῆς ζωτικῆς ἀρχῆς».

Ἐρχόμεθα νῦν εἰς κύριόν τι ζήτημα, τὸ περὶ τῶν λόγων, ὧν ἔνευκα ὀφείλομεν νὰ ἀποδεχθῶμεν τὴν θεωρίαν περὶ τῆς ζωτικῆς ἀρχῆς. Στηριζόμενος κυρίως ἐπὶ τῶν *ιδιῶν του πειραματικῶν* ἐρευνῶν, ἔπειτα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐρευνῶν καὶ ἄλλων, ὁ Driesch *ἀποδεικνύει* τὴν ἀλήθειαν τοῦ γεγονότος, ὅτι *ἡ ζωὴ διέπεται ὑπὸ ἰδίων νόμων*, ὅτι εἶναι *αὐτόνομος* καὶ *δὲν κατέχεται ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῶν νόμων τῆς φυσικῆς καὶ τῆς χημείας*. Αἱ δὲ ἀποδείξεις αὗται τοῦ Driesch δὲν εἶναι ἄμεσοι, ἀλλ' ἔμμεσοι ἀποδεικνύει δηλονότι ἀληθῆ τὴν θεωρίαν αὐτοῦ ἄγων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων τῆς βιολογίας, εἰς τὸ ἄτοπον τὴν ἐναντίαν θεωρίαν.

Ἄς εἴπωμεν λοιπὸν τιὰ περὶ τῶν ἀποδείξεων τούτων. Μετὰ τινὰς βραδύτερον λησμονηθείσας πειραματικὰς ἐρεῦνας κατὰ τὸν 18 αἰῶνα τὸ πείραμα εἰσῆχθη συστηματικῶς εἰς τὴν βιολογίαν κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας ἐπὶ 19ου αἰῶνος διὰ τοῦ Weismann καὶ Roux, καὶ δὴ κατόπιν κυρίως διὰ τοῦ Driesch. Ὁ τελευταῖος οὗτος, κατορθώσας νὰ ἀποχωρίσῃ ἐντελῶς ἀπ' ἀλλήλων τὰ δύο κύτταρα ἢ εἰς μεταγενέστερόν τι στάδιον τῆς ἀναπτύξεως τὰ τέσσαρα ἢ ὀκτώ. τὰ προερχόμενα ἐκ τοῦ ἐνὸς ἀρχικοῦ ὠαρίου θαλασπίου ἐχίνου, παρήγαγε δύο ἢ τέσσαρα ἢ ὀκτὼ *τέλεια*, ἀλλὰ μικρότερα κατὰ τὸ μέγεθος ζῶα, ἀντὶ τοῦ ἐνός, ὅπερ θὰ ἐγεννᾶτο ἄνευ τῆς πειραματικῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Driesch. Καὶ τὸ ἀντίστροφον δὲ πείραμα, ἤτοι ἡ συνένωσις δύο ὠαρίων εἰς ἓν, ἐπέτυχεν πλήρως, γεννηθέντος ἐνός ἐχίνου

μεγαλυτέρου τοῦ συνήθους κατὰ τὸ μέγεθος. Ἐπειδὴ λοιπὸν διὰ τοῦ τεχνητοῦ τούτου ἀποχωρισμοῦ τῶν κυττάρων, τῶν παραχθέντων ἐκ τοῦ ἑνὸς ἀρχικοῦ, δὲν προῆλθον ἐνόργανά τινα ὄντα ἡμιτελῆ ἢ ἀτελῆ κατὰ τὰ 3]4 ἢ κατὰ τὰ 7]8, ἀλλὰ τέλεια, οὐδενὸς ὄργανου ἐστεργημένα, ἀνάγκη νὰ συμπεράνωμεν, ἀντιθέτως πρὸς ὅσα εἶδαξεν ὁ Weismann, ὅτι *ἡ διαίρεσις τοῦ κυτταρικοῦ πυρῆνος δὲν ἔχει σημασίαν τινὰ εἰς τὴν γένεσιν τοῦ ἐνοργάνου ὄντος*· κατ' ἀκολουθίαν δὲ *καταπίπτει ἡ θεωρία περὶ τῆς κατ' ἐξέλιξιν γενέσεως τῶν ὄντων*. Ἄλλ' ὅμως εἶναι ἀνάγκη νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἐν τῷ ὠρίῳ ὑπάρχει παράγων τις, ὅστις ῥυθμίζει ἐν γένει τὴν πορείαν τῆς γένεως καὶ τὴν συμμετρίαν τῶν μορφῶν. Ἐξέλιξις, νοουμένη ὡς βαθμιαία αὐξησις τινος, τὸ ὅποιον ὑπάρχει ἐξ ἀρχῆς ἐν μικρῷ, ἀλλὰ πλήρες, ἀποδεικνύεται κρατοῦσα μόνον εἰς δευτερεύοντα βιολογικὰ φαινόμενα· *τοιαύτη ἐξέλιξις δὲν δύναται*, συμφώνως πρὸς τὰ προειρημένα, *νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰ τῆς γενέσεως τῆς μορφῆς τῶν ἐνοργάνων ὄντων*· ὑπάρχει ἀναμφιβόλως ἐπιγένεσις, γένεσις ἐκ νέου μὴ προὑπαρχόντων ἐν μικρῷ ἐν τῇ ὕλῃ καὶ βαθμηδὸν αὐξανομένων. Ἐν τῇ γενέσει τῆς μορφῆς τῶν ἐνοργάνων ὄντων ἔχει βεβαίως κυρίαν σημασίαν τὸ μέρος, ἐν τῷ ὀπίῳ λαμβάνουν χώραν τὰ γεγονότα, ἐξ ὧν προέρχεται ἕκαστη ἐπὶ μέρος μορφή (ὄργανον καὶ ἡ μορφή αὐτοῦ κλπ.). Ἡ μορφή λοιπὸν αὕτη τοῦ ἐνοργάνου ὄντος δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ διὰ φυσικοχημικῆς τινος κατατάξεως τῶν μορίων· διότι, πῶς λ. χ. ἡ μορφή μορίου τινὸς ἦθελεν ἐρμηνεύσει τὴν μορφήν λέοντος τινός;

Οὔτε δὲ ἐξωτερικοί, οὔδὲ ἐσωτερικοί ἐρεθισμοί, ὡς ἀποδεικνύεται πειραματικῶς, δύνανται νὰ ἐρμηνεύσωσι τὴν ἐν ὠρισμένῳ μέρει τοῦ ὄργανισμοῦ τέλει ἐν ὠρισμένων γεγονότων.

Ἄλλ' ἴσως θὰ ἠδύνατό τις νὰ φαντασθῇ μηχανὴν τινὰ, ἣτις, τεθεῖσα ἅπαξ εἰς ἐνέργειαν, προκαλεῖ τὴν διαφόρησιν τοῦ ὄργανισμοῦ. Ἡ εἰκασία ὅμως αὕτη θὰ ἦτο πιθανή, ἐὰν συνέβαινε μόνον ὀμαλὴ ἀνάπτυξις, ἢ δὲ ἀφαιρέσεις μερῶν ὠδήγει εἰς ἀποσπασματικὴν ἀνάπτυξιν, ὅπερ ὅμως, ὡς γνωστὸν ἐκ τῶν πειραμάτων, δὲν συμβαίνει. Τοῦναντίον τὰ βιολογικὰ πειράματα (ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ Driesch καὶ τὰ ὑπ' ἄλλων γινόμενα ἀδύνατον νὰ παραθέσωμεν ἐναυθὰ ὁ ἀναγνώστης ὡς ἀρκετῆ μόνον εἰς τὰ ἀνωτέρω παρατεθέντα)—ἀπέδειξαν, ὅτι ἀνάπτυξις εἰς ὅλον τι, οὐχὶ ἀτελές, ὅν γίνεται καὶ ἐὰν ἐκ τινῶν ὄργανισμῶν ἀφαιρεθῇ μέρος τι διάφορον κατὰ τὸ ποσόν, κατὰ τὴν θέσιν καὶ κατὰ τὴν κατεύθυνσιν. *Ἡ εἰκασία ἐπο-*

μένως περὶ μηχανῆς τινος πρὸ τῶν πορισμάτων τῆς πειραματικῆς βιολογίας ἀποβαίνει παράλογος, διότι μηχανή τις δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ ἢ αὐτὴ ἐὰν τις ἀφαιρῇ ἐξ αὐτῆς μέρος ἢ ἐὰν τις μετατοπίσῃ μέρη αὐτῆς.

Κατ' ἀνάγκην ὅθεν *ὑπάρχει ἕτερόν τι, τὸ ὅποιον ὀφείλομεν νὰ θεωρήσωμεν ὡς λόγον ἀποχρῶντα τῆς γενέσεως τῆς μορφῆς τοῦ ἀτόμου ἐν γένει*. Ἄφοῦ αὕτη δι' οὐδεμιᾶς ὑποθέσεως, στηριζομένης ἐπὶ τῶν φυσικῶν καὶ τῶν χημικῶν παραγόντων, δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ, ἀνάγκη νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ γένεσις τῶν ὄργανικῶν μορφῶν δὲν εἶναι ἰδιαιτέρα τις κατὰταξις ἀνοργάνων γεγονότων, ὅτι ἡ βιολογία δὲν εἶναι ἐφηροσομένη φυσικὴ καὶ χημεία, ἀλλ' ὅτι *ἡ ζωὴ εἶναι τι καθ' ἑαυτὸ*, δυναμένη νὰ ἐρμηνευθῇ μόνον *διὰ τῆς ἀποδοχῆς ἰδιαζόντος παράγοντος, διαφόρου τῶν φυσικῶν καὶ τῶν χημικῶν παραγόντων*. Οὕτω λοιπὸν διὰ τῆς ἐξετάσεως πασῶν τῶν δυνατῶν ἐρμηνείῶν καὶ τῆς ἀποκλείσεως αὐτῶν πλὴν μιᾶς *ἀπεδείχθη ἡ ἀλήθεια τῆς θεωρίας τῆς ζωτικῆς ἀρχῆς*.

Τὸν ἰδιαζόντα τοῦτον παράγοντα τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀριστοτέλους ἀποκαλεῖ ὁ Driesch *ἐντελέχειαν*. Αὕτη, οὔσα κατ' ἔντασιν ποικιλία, εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἐν τόπῳ ποικιλίας, ἡ ὁποία δὲν προὑπῆρχεν, ἀναφαίνεται δὲ κατὰ τὴν γένεσιν τῶν μορφῶν.

Καίτοι ἡ ἀπόδειξις αὕτη τῆς αὐτονομίας τῆς ζωῆς εἶναι ἀπολύτως πειστικὴ, ὅμως δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰς αὐτὴν ὁ Driesch, ἀλλὰ παραθέτει καὶ ἄλλας. Ταύτας δὲ δὲν δυνάμεθα ἢ συντομώτερον νὰ παραθέσωμεν ἐφεξῆς.

Ἡ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΕΝ Τῇ ΕΣΠΕΡΙΑ

1.—ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ Γ

Δ') Παιδαγωγικὴ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ὡς ἤδη εἶπομεν, ἡ παιδαγωγικὴ αὕτη θεωρία συνδυάζει πάσας τὰς λοιπὰς. Μία τῶν κυριωτέρων αὐτῆς ἀπαιτήσεων εἶναι ὁ προσανατολισμὸς πρὸς ὠρισμένα ἰδανικά. Αἱ ἀντικειμενικαὶ ἀξίαι δέον νὰ γίνωσι κτῆμα τοῦ ὑποκειμένου. Ἐν τῇ παιδαγωγικῇ ἀξίαν ἔχουσι μόνον ἐκεῖνοι ἐκ τῶν ὄψεων ἢ πλευρῶν τοῦ πολιτισμοῦ, αἵτινες ἐνέχουσι μορφωτικὴν δύναμιν.

Αἱ μέθοδοι, ἃς μεταχειρίζεται ἡ παιδαγωγικὴ αὕτη θεωρία, εἶναι :

1) Ἡ ψυχολογικὴ (ἐξελικτικὴ καὶ παιδαγωγικὴ ψυ-

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὰ ἐν Ρωσίᾳ.

Ἐν προηγουμένῳ τῆς «Ἐκκλησίας» φύλλῳ δημοσιεύσαντες τὴν ἐκ Μόσχας διαβιβασθεῖσαν ἡμῖν «Δήλωσι» τῆς Τοποτηρητείας τοῦ Ρωσικοῦ Πατριαρχείου ἐπέσχομεν νὰ ἐκφράσωμεν κρίσεις περὶ αὐτῆς ἐφ' ὅσον ἠγνοοῦμεν τὰς συνθήκας τῆς ἐν τῇ πατριαρχικῇ ρωσικῇ ἐκκλησίᾳ ἐπελθούσης σημαντικωτάτης ταύτης μεταβολῆς. Μερὶς τοῦ ἔξω τῆς Ρωσίας ἐκκλησιαστικο-θρησκευτικοῦ τύπου, ἐστὲρήμενη καὶ αὐτῇ πληροφοριῶν ἐκεῖθεν, ἐδυσκολεύθη νὰ ἐξηγήσῃ τὸ κολλοσιαῖον συμβάν, ἐξέφρασεν ὅμως τὴν ὑπόνοιαν περὶ ὑποβολιμαίου τῆς «Δηλώσεως», ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τὸ προηγουμένον τῆς δῆθεν διαθήκης τοῦ ἀποθανόντος πατριάρχου Τύχωνος. Ἄλλ' ἡ «Δήλωσις» διεβίβασθη ἡμῖν παρ' ἐπισήμου Ἀρχῆς, πρόσωπον δὲ κατ' αὐτὰς ἀφικόμενον ἐκ Μόσχας καὶ δυνάμενον νὰ γνωρίξῃ καλῶς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα ἀνεκοίνωσε πρὸς ἡμᾶς ὅτι τὸ ἐν λόγῳ ἔγγραφον τῆς Τοποτηρητείας οὐ μόνον εἶνε γνήσιον, ἀλλὰ καὶ ἀποτελεῖ θλιβερὸν τῆς ἐν Ρωσίᾳ ὑπὸ τὸ καθεστὸς τῶν Σοβέτ καταστάσεως σύμπτωμα, μαρτυροῦν ὁποῖον μὲν τυραννικῇ πίεσιν ἀδιάλειπτος ἀσκεῖται ὑπ' αὐτῶν ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας, πόσον δ' ἐπὶ τέλους ἐκάμφθη καὶ ἡ εὐσταθῆς μέχρι τοῦ νῦν στάσις τῆς πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι τῶν συστηματικῶν ἐκβιασμῶν τοῦ Μπολσεβισμού.

Ἐπίσημοι ὁμολογίαι.

Ὅσα ἄλλοτε ἀπηχῆθησαν ἐν τῇ στήλῃ ταύτῃ ἐξ ἀνταποκρίσεων ἐκ Μακεδονίας περὶ διαδόσεως τοῦ κομμουνισμοῦ μεταξὺ τῶν μαθητῶν βλέπομεν σήμερον ἐπιβεβαιωμένα κατὰ τὸν ἐπισημότερον τρόπον ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ἀντιληφθέντος τὰ πράγματα ἐπιτοπίως κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ εἰς Θεσσαλονίκην μετάβασιν. Καὶ ἀνεκοινώθη μὲν ἀρμοδίως ὅτι θὰ ληφθῶσι τὰ προσήκοντα μέτρα, ἀλλ' εἶνε εἰς ἄκρον θλιβερὸν ὅτι ταῦτα δὲν ἐλήφθησαν προληπτικῶς ἵνα μὴ παρίσταται σήμερον ἀνάγκη νὰ ἐπιχειρῶμεν τὴν θεραπείαν νόσου ἢ ὁποῖα δὲν ἔπρεπε νὰ ἀφεθῆ νὰ ἐκδηλωθῆ. Ἀλλὰ τὸ μελαγχολικώτερον πάντων εἶνε τὸ ἐνδογενὲς τοῦ σχολικοῦ κομμουνισμοῦ, διότι εἶνε πλέον ὑπ' αὐτῶν τῶν κομμουνιστῶν ἐκπαιδευτικῶν διαρρηδὴν ὁμολογημένον, ὅτι πλεῖστοι διδάσκαλοι καὶ καθηγηταί, δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἤτοι ὑπὸ τοῦ δημοσίου μισθοδοτούμενοι, προάγουσι κατὰ τὸν ἐμφανέστερον καὶ προκλητικώτερον τρόπον τὸν κομμουνισμὸν μεταξὺ τῶν μαθητικῶν τάξεων, καὶ οὕτω εὐρισκόμεθα πρὸ τῆς πρωτοφανοῦς ἀντινομίας τῆς ὑπὸ ἀστικοῦ κράτους, ἤτοι κράτους ἀντικομμουνιστικοῦ, μισθοδοσίας κομμουνιστῶν ὑπαλλήλων πρὸς ὑπονόμευσιν αὐτοῦ. Ποῦ γῆς δύνανται τοιαῦτα πράγματα νὰ συμβαίνωσι ;

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὡς γνωστὸν ἡ μανία τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν Μοναστηριακῶν κτημάτων δὲν ἐφείσθη οὐδὲ τοῦ περιβόλου τῆς Μονῆς Πετροῦ, διότι καὶ ἐν αὐτῷ τῷ περιβόλῳ τοῦ κήπου τῆς Μονῆς οἱ ἀνάπηροι ἀξιωματικοί, εἰς τοὺς ὁποίους παρεχωρήθη ὁ χῶρος ἀξίας πολλῶν ἑκατομυρίων, ἔκτισαν οἰκίας. Ἄλλ' οὐδεὶς ἐφαντάζετο ὅτι ὁλόκληρος ὁ χῶρος ἐν τῷ ὁρίῳ εὐρίσκονται τὰ νῦν κτίρια τῆς Μονῆς ἔμελλε διὰ διαγράμματος σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν νὰ κηρυχθῆ ὡς ἀναδασωτέον ἄσος! Ἐντυγῶς διὰ δραστηρίων ἐνεργειῶν κατέστη δυνατὸν διὰ διατάγματος τῆς 18ης Σββρίου ἐ. ἔ., δημοσιευθέντος ἐν τῷ φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τεύχ. Α'. ἀριθ. 19ῶ τῆς 16ης Σββρίου ἐ. ἔ., νὰ τροποποιηθῆ τὸ σχέδιον τῆς πόλεως καὶ νὰ μείνῃ ἐλεύθερος ὁ χῶρος τῆς Μονῆς Πετροῦ.

—Τὴν 18 λήξαντος ἐν Αἰγίνῃ, ὅπου κατὰ τὸ θέρος τοῦτο ἰδρύθη ὑπὸ τῶν Οὐνιτῶν σχολὴ πρὸς παραθερισμὸν μαθητῶν, ὁ λαὸς ἐξηγέρθη κατὰ τῶν Οὐνιτῶν καὶ ἀπεδοκίμασεν αὐτούς, διότι ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀντιφθισικῆς ἐταιρείας εἶχεν ἀναθέσει τὴν διεξαγωγὴν ἐράνου εἰς τὴν οὐνιτιδα Φωτιάδου, ἣτις ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ πᾶσαν ἐπέμβασιν εἰς τὸν ἐρανον.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζυκὴλ μεταβὰς εἰς Λαμίαν ὡς Ἐξαρχος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς ἐνέργειαν ἀνακρίσεων ὑπέβαλεν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον μακρὰν ἔκθεσιν διὰ τὰ λαβόντα χῶρον εἰς τὴν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν, προπαρασκευαστικὴν σχολὴν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διὰ συν-οδικοῦ γράμματος ἀπαντῶν εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας πρὸς συγκρότησιν Τοπικῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συνόδου διὰ τὸ ἡμερολόγιον, ἐξέφρασε μὲν θλίψιν «ἐκ τῆς προελθούσης ἐν τῷ ἀπλῷ καὶ σαφεῖ ζητήματι τοῦ ἡμερολογίου διαφόρου γνώμης καὶ στάσεως μεταξὺ τοῦ καθ' ἡμᾶς καὶ τῶν λοιπῶν τριῶν σεπτῶν πατριαρχικῶν θρόνων», ἀνεκοίνωσε ὅμως ὅτι ἡ Ἐκκλησία ΚΠόλεως εἶνε ἠναγκα-σμένη νὰ δηλώσῃ ἀδελφικῶς, «ὅτι κατὰ τὴν ἀντίληψιν ἡμῶν εἰς τὴν σύνοδον ταύτην, ἣτις ἐκρίθη ἀναγκαῖα πρὸς τὴν αἰσίαν τῶν πραγμάτων ἐν ταῖς αὐτόθι ἀδελφαῖς Ἐκκλησίαις διευθέτησιν ὡς πρὸς τὴν ἡμερολογιακὴν διαρρῦθμισιν οὐδεὶς συντρέχει λόγος ἵνα συμμετάσχωμεν καὶ ἡμεῖς, ἀρκεῖ δὲ ἵνα μέρος εἰς αὐτὴν λάβωσι μόνον ἀντιπρόσωποι τῶν ἐκκλησι-

ων τούτων, επιζητούντες και εξευρίσκοντες διὰ τῆς κοινῆς ἐν Συνόδῳ συσκέψεως τὸν κρείττονα ὡς πρὸς αὐτὰς τρόπον διευθετήσεως». Ἡ ἀπάντησις ἐπάγεται. ὅτι «τὸ ἐφ' ἡμῖν, ὑπολαμβάνομεν ὅτι ὁμοίως ἔχονται γνώμη καὶ αἱ λοιπαὶ ἐφαρμοζοῦσαι ἤδη τὸ διορθωμένον ἡμερολόγιον ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι» καὶ ὅτι ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι «τὸ ζήτημα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου ὑπὸ τὴν γενικὴν αὐτοῦ ἐκκλησιαστικὴν ὄψιν τυγχάνει ἤδη παγίως καὶ ὀριστικῶς λελυμένον, οἷαδὲ τις δὲ ἀνασκάλευσις καὶ ἀναθεώρησις τῶν κατ' αὐτὸ ἐν συναθροίσεσι νέα μόνον σκάνδαλα καὶ ζημίας δύναται ἵνα ἐπενέγκῃ».

Διὰ τοῦτο καὶ δηλοῖ «ὅτι εἰς τὴν οὕτω συνερχομένην αὐτοῦ περὶ τοῦ ἡμερολογίου σύνοδον ἡμεῖς οὐ θεωροῦμεν δυνατόν οὐδὲ ὀφείλομεν μετασχεῖν».

— Ἐκ τῶν ἀνακρίσεων τῶν γενομένων ἐν Ρόδῳ ὑπὸ τῶν ἰταλικῶν ἀρχῶν περὶ τὴν ἀπόπειραν δολοφονίας κατὰ τοῦ μητροπ. Ρόδου κ. Ἀποστόλου ἐξηκριβώθη ὅτι δὲν εἶνε ἀληθὲς τὸ ἀναγραφέν περὶ ἐνοχῆς τοῦ ἡγουμένου Ἀρταμίτου παπᾶ-Σάββα Μανιάτη, διότι οὗτος ἀπὸ χρόνου ἱκανοῦ πρὸ τῆς ἀποπείρας παραμένει ἐν Ἀθήναις. Ἐπίσης διεπιστώθη ὅτι οὔτε καθηρημένος ἱερεὺς εἶνε ὁ δράστης, ὡς ἀνέγραψαν τὰ ἰταλικά φύλα. Ἐνεκα τοῦ πολλοῦ ἀριθμοῦ τῶν πυροβολισμῶν συμπεραίνεται ὅτι οἱ δολοφόγοι ἦσαν πλείονες τοῦ ἐνός, ὅτι ἔχουσι δὲ ἐνδείξεις ὅτι τὸ κίνημα ἦτο ὄργανωμένον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΣΘΟΝΙΑΣ

Τὴν Ἐκκλησίαν Ἐσθονίας, διὰ τόμου ἀνακηρυχθεῖσαν αὐτοκέφαλον ὑπὸ τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου τῷ 1923, ἀποτελοῦσι πᾶσαι αἱ ὀρθόδοξοι ἐνοριαί, αἵτινες περιλαμβάνονται ἐν τοῖς ὄρεισι τῆς Ἐσθονικῆς Δημοκρατίας. Εἶνε κεχωρισμένη ἀπὸ τοῦ κράτους, αἱ δὲ σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὴν δημοκρατίαν εἶνε καθωρισμέναι ὑπὸ τοῦ τῷ 1925 ψηφισθέντος νόμου περὶ ἐνοριῶν καὶ ναῶν. Τὰ τῆς ἐκκλησίας ὑπάρχοντα ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν. Τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἐκκλησίας ρυθμίζονται ὑπὸ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ψηφισθέντος τὸ 1926, εἰδικὸς δὲ κανονισμὸς ρυθμίζει τὰ τῶν ἐνοριῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀποτελουσῶν τὴν ἐκκλησίαν ἐνοριῶν συμπηροῦται εἰς 154, οἱ δὲ ἀποτελοῦντες αὐτὰς πιστοὶ ἀνέρχονται εἰς 20.900. Ἡ ἀνωτάτη ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ εἶνε ὁ μητροπολίτης καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ προεδρευομένη ἱεραρχία τὴν σύνοδον ἀποτελοῦσιν ὁ μητροπολίτης, οἱ ἐπίσκοποι, τρεῖς κληρικοὶ καὶ 3 λαϊκοὶ ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τῆς ἱεραρχίας. Ἡ Ἐκκλησία περιλαμβάνει δύο ἐπαρχίας: τὴν ἐπαρχίαν Ρέβελ καὶ τὴν τῆς Νάρβης· εἰς τὴν πρῶτην ἀνήκουσι 125 ἐνοριαί (ἐσθονικαί), εἰς

δὲ τὴν δευτέραν 29 (ρωσικαί). Ὁ μητροπολίτης Ἀλέξανδρος, ὁ καὶ πρωθιεράρχης τῆς Ἐσθονικῆς Ἐκκλησίας, κυβερνᾷ τὴν ἐπαρχίαν Ρέβελ, φέρει δὲ τὸν τίτλον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ρέβελ καὶ πάσης Ἐσθονίας. Ἐν τῇ ἐπαρχιακῇ ἐκκλησιαστικῇ διακονίᾳ διατελοῦσιν 26 πρωθιερεῖς, 80 πρεσβύτεροι, 10 διάκονοι καὶ 84 ψάλται· πᾶσαι αἱ ἐνοριαί, πλὴν τριῶν, ἔχουσι τοὺς ναοὺς των.

Τὴν ἐπαρχίαν Νάρβης διοικεῖ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Νάρβης καὶ Ἰζμπόρσκης Εὐσέβιος, περιλαμβάνει δ' αὕτη 12 πρωθιερεῖς, 12 ἱερεῖς, 11 διακόνους καὶ 29 ψάλτας.

Ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐσθονικῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπάρχουσι δύο μοναί, ἡ τῆς Πετσέρσκης ἀνδρῶα καὶ ἡ τῆς Κουρεμιάε γυναικεία.

Παρὰ τῇ ἰ. συνόδῳ ὑπάρχει τμημα ἐκδοτικὸν πρὸς ἐκδοσιν βιβλίων καὶ φυλλαδίων θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ χαρακτῆρος ὡς καὶ τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, ἐν ἐσθονικῇ δὲ γλώσσῃ ἐκδίδεται καὶ θρησκευτικὸν περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Νέα Ζωή». Ἡ θεολογικὴ μόρφωσις παρέχεται ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ τοῦ ἐν τῇ πόλει Ταρτοῦ (Γιουριεφ) πανεπιστημίου, περιλαμβανούσῃ εἰδικὸν ὀρθόδοξον τμημα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἐν Σερβίᾳ ἐγένετο ἐπ' ἐσχάτων ἡ ἐπίσημος ἐν τοῖς ἁγίοις τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας συναρτίμησις τοῦ σέρβου ἡγεμόνος Στεφάνου Λαζάρεβιτς, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει πέντε ἑκατονταετηρίδων ἀπὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. Τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν ἡ ἱερὰ σύνοδος τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας εἶχεν ἤδη λάβει ἀπὸ τοῦ 1911.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τσίουμας, προκηρῦσσει ὅτι, ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως τὰ κάτωθι εἶδη 1ον 20 αἴγες 2ον 25 ἐρίφια 3ον 7 Τράγοι (Στρίφοι) καὶ 170 ὄκ. ἀμυγδάλων συμφώνως τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 11 διακηρύξεως τῆς Μονῆς καὶ ἐν τῷ Κοινοτικῷ Καταστήματι Τυρνάβφ ἢς οἱ βολούμενοι δύναται νὰ λάβωσι γνῶσιν. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται, ἐν Τυρνάβφ ἐν τῷ συνήθει τῶν δημοπρασίων τόπφ τὴν 8ην ὀβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 9—12 π. μ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς. Ἐν Ἱερᾷ Μονῇ Τσίουμας τῇ 24 Ὀβρίου 1927

Τὸ Ἡγουμ(λ)ιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Δαδίου προκηρῦττει ὅτι τίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τριετοῦς ἐνοικίας ὡς ἐν τῇ περιφερείᾳ Δαδίου ὑδρομυλοῦ τῆς Μονῆς γνωστὸς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Νερούτσου Μήλος ὑπὸ τοῦς ὄρους καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 61-35 διακηρύξεως ἡμῶν. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Δαδίφ ὑπὸ τοῦ Συμβολαιογράφου Δραμίας Δημητρίου Ξηρομερίτου τὴν 16ην Ὀκτωβρ. ἐ. ἔ. ἀρξαμένη τῇ 10 π. μ. καὶ λήξουσαν τῇ 12ῃ τῆς μεσημβρίας. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Δαδίου τῇ 24 Ἰουλ. 1927.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γοργοπηκῶν Διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως ἐν τῇ θέσει Μετόχιον· μία οἰκία μετὰ τῆς περιοχῆς αὐτῆς γενησομένην τῆς δημοπρασίας ἐν Τριπόλει τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1927 ἡμέραν Κυριακὴν ἀρξομένην τῇ 10 π. μ. καὶ λήγουσαν τῇ 12 τῇ Μ.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παλαιοκαρυᾶς προκηρύσσει ὅτι, ἐκτίθενται πρὸς ἐκποίησιν διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας τριάκοντα (30) αἶγες παλαιαὶ καὶ δύο τράγοι ἐπίσης παλαιοὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παλαιοκαρυᾶς συμφώνως τοῖς ὅροις τῆς ὑπ' ἀριθ. 77. ἐ. ἔ. διακηρύξεως τῆς Μονῆς εὐρισκομένης ἐν τῷ γραφείῳ αὐτῆς καὶ ἐν τῷ Κοινοτικῷ καταστήματι Ἐλασσῶνος ἐνθα οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται προσερχόμενοι νὰ λάβωσι γνῶσιν αὐτῆς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Ἐλασσῶνι καὶ ἐν τῷ συνήθει τῶν δημοπρασιῶν τόπῳ τῇ 3ῃν Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἐνώπιον τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου Ἐλασσῶνος, τοῦ Συμβολαιογράφου Ἐλασσῶνος Π. Γαρθίχη ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Παλαιοκαρυᾶς τῇ 17ῃν Σεπτεμβρίου 1927.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Καστρίου Διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν εἰς διετὴ ἐνοικίαν τῶν χειμερινῶν βοσκησίμων γαιῶν τῆς Μονῆς ἐν τῇ θέσει περιοχῆς τῆς Μονῆς καὶ Σφακοτοῦ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς σχετικῆς διακηρύξεως. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται τῇ 9ῃ Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἐν τῇ Κομπολίῃ Καστανίᾳ καὶ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Καστορίου κ. Σπυρίδωνος Παυλάκου καὶ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ καὶ ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς. Οἱ βουλόμενοι νὰ συναγωνισθῶσι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Συμβολαιογράφου Καστορίου

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Λαύρας Διακηρύττει ὅτι ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποίησεως μὲν οἱ ἐν θέσει Ἀράχοβα περιφερείας Ἀρμπουνα ξηρικοὶ ἄγροί, τετραετοῦς ἐνοικιάσεως τὰ ἐν θέσει Σταφιδάλωνα Αἰγίου ἐλαιόδενδρα μετ' ἄλωνος καὶ κατεστραμμένης σταφιδαμπέλου, μονοετοῦς ἐνοικιάσεως ὁ ἐλαιόκαρπος ἐφετεινῆς ἐσοδείας τῶν ἐν Διακοπτῷ ἐλαιοδένδρων, διετοῦς δὲ ἐνοικιάσεως ἐν θέσει Μπείκιον ἄγροί μετ' ἐλαιοδένδρων, ἀμυγδαλῶν κλπ. τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Λαύρας. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται τὴν 1ῃν, 8ῃν καὶ 15ῃν Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10 π. μ.—12 π. μ. μεσημβρινὴν ἐκάστης ἡμέρας ἐν Μαζεῖκοις, Αἰγίῳ καὶ Ἀχαΐᾳ. Πρώτη προσφορὰ ὀρίζεται διὰ μὲν τοὺς ἐκποιουμένους ἄγρους δρχ 300 κατὰ στρέμμα, διὰ δὲ τὰ ἐνοικιαζόμενα ἐλαιόδενδρα κλπ. Αἰγίου δραχ. 200 καὶ ὁκάδ. ἐλαίου 30 ἐτησίως, διὰ τὸν ἐλαιόκαρπον Διακοπτοῦ ἐφετεινῆς ἐσοδείας ὁκάδ. ἐλαίου 300, διὰ δὲ τοὺς ἄγρους ἐν Μπείκιῳ δραχμ. 2,000 ἐτησίως. Ὅροι συγγραφῆς ὑποχρεώσεων παρὰ τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς καὶ τοῖς ἐπὶ τῶν δημοπρασιῶν Συμβολαιογράφοις. Ἐν Ἱερᾷ Μονῇ Ἁγίας Λαύρας τῇ 15ῃ Σεπτεμβρίου 1927.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Ἀγγελοκάστρῳ Ἱ. Μ. τοῦ Παντοκράτορος Αἰτωλίας διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τὴν ἐκποίησιν τριῶν οἰκοπέδων μετ' ἐνὸς ξυλίνου οἰκίστου τῆς Ἱ. Μονῆς κειμένων τῇ Κοινότητι Ἀγγελοκάστρου γνωπτῶν ὄριον, καὶ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 27 Μαρτίου 1923 Νομοθ. διατάγματος (περὶ δημοπρασιῶν ἐκποίησεως ἀκινήτων κτημάτων Ἱ. Μονῶν). Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται κεχωρισμένως δι' ἕκαστον οἰκοπέδον, τὴν 2αν Ὀκτωβρίου ἐνώπιον τοῦ συμφου Αἰτωλικῆς ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀκαρνανίας, Οἰκονομ. Ἐφόρου καὶ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Ἱ. Μονῆς ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ἀπὸ 10—12 π. μ. ἐν Αἰτωλικῷ. Ἐπίσης κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον καὶ χρόνον καὶ ἐνώπιον τῶν ἀναφερομένων Ἀρχῶν ἐνεργηθήσεται δημοπρασία πλειοδοτικὴ πρὸς ἐκποίησιν πενήκοντα (50) ὁκάδων ἐρίων ἐφετεινῆς παραγωγῆς ἐκ τῶν προβάτων τῆς Μονῆς. Οἱ ὅροι εὐρισκονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ ἐν τῷ Συμβολαιογραφείῳ Αἰτωλικῆς. Ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Παντοκράτορος τῇ 15 Σεβρίου 1927.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γέροντος Διακηρύττει ὅτι ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ὀκταετοῦς ἐνοικιάσεως τὰ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ξηροχωρίου κείμενα διάφορα μικρὰ κτήματα τῆς Μονῆς Γέροντος συμφώνως μετὰ τοὺς ὅρους συγγραφῆς ὑποχρεώσεων ἢ ἀντιγραφα κατατεθήσονται ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Νομαρχίας Εὐβοίας τῆς Κοινότητος Λίμνης τῆς Κοινότητος Ἰσταίας καὶ τῆς Μονῆς. Πρώτη προσφορὰ ὀρίζεται τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν δύο χιλιάδων (2000) δι' ἐτήσιον ἐνοίκιον. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ξηροχωρίου Ἐπιμανουὴλ Ἀλεξανδρίδου ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ καὶ ἐνὸς μέλους τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν ἐν Ξηροχωρίῳ τὴν 23ῃν Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν ἀπὸ τῆς 10ῆς π. μ. ὥρας μέχρι τῆς 12ῆς τῆς μεσημέριος τῆς αὐτῆς ἡμέρας. Ἐν περιπτώσει δὲ ματαιώσεως αὐτῆς ἐνεκεν οἰουδὴποτε λόγου ἢ μείζονος προσφορᾶς μετὰ τὴν ἐνεργεσίαν ταύτης θὰ ἐπαναλαμβάνηται αὐτὴ κατ' ἐκἄστην ἐφεξῆς Κυριακὴν ἐπὶ τῇ βῆσει νέας διακηρύξεως τοιχοκολομένης ἐν Λίμνῃ καὶ Ξηροχωρίῳ πρὸς τριῶν ἡμερῶν. Ἐν Ἱερᾷ Μονῇ Γέροντος τῇ 15 Σεβρίου 1927.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ

ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ΦΩΚΙΑΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Διευθυντῆς

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθ. Πανεπιστημίου

Τίμημα ἐτησίας ἐγγραφῆς

Ἐσπ. Δρχ. 50. Ἐξπ. Φρ. 50. Ἀμερικῆς Δολ. 3

Γραφεῖα Ἐκκλησίας:

Μέγαρον Ἀρχιεπισκοπῆς ὁδ. Φιλοθέης 21

Τύποις «Φοῖνικος» ὁδὸς Σταδίου 38 — Ἀθῆναι